

Länsförsäkringsgruppen

Årsöversikt 2011

EN SAMMANFATTNING AV BANK- OCH FÖRSÄKRINGSÅRET 2011 FÖR 23 LOKALA LÄNSFÖRSÄKRINGSBOLAG I SAMVERKAN.

2011 i korthet

- Det försäkringstekniska resultatet inom sakförsäkring ökade till 802 (511) Mkr, främst på grund av god tillväxt och lägre skadeprocent, även om skadekostnaderna fortsätter att ligga på en hög nivå. Totalkostnadsprocenten förbättrades till 100 (102) procent.
- Länsförsäkringsgruppen har en fortsatt stark konsolideringsnivå inom sakförsäkring. Konsolideringskapitalet uppgick till 32 754 (34 724) Mkr och konsolideringsgraden uppgick till 172 (190) procent. Försämringen förklaras av att kapitalavkastningen i flertalet länsförsäkringsbolag påverkades negativt under året.
- Under hösten förvärvade Länsförsäkringar AB fondförsäkringsbolaget Fondliv från Länsförsäkringar Liv. Detta är ett viktigt steg i satsningen på tjänstepensionsmarknaden och för att förstärka fondförsäkringserbjudandet ytterligare. Resultatet efter skatt i Länsförsäkringar Fondliv uppgick till 297 (132) Mkr.
- Lågränteläget har medfört att de långsiktiga förutsättningarna att erbjuda traditionella garantiprodukter med höga garantiåtaganden har förändrats. Som en konsekvens av detta stängdes nyteckningen i traditionell försäkring i september.

Sten Dunér, vd Länsförsäkringar AB, gruppens gemensamma bolag:

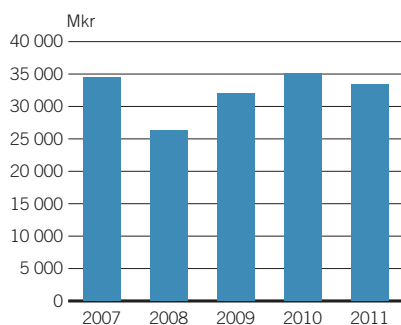
Totalkostnadsprocenten inom sakförsäkring har förbättrats till 100 och arbetet fortsätter för att nå en lägre nivå. Både resultat och konsolidering påverkades av den negativa kapitalavkastningen 2011, men inledningen av 2012 har varit betydligt mer positiv och gruppen har tagit tillbaka större delen av det vi tappat.

Länsförsäkringar står starkt i orostider. Vårt varumärke gör att vi i dessa tider uppfattas som trygga och stabila, vilket bland annat märks på vår tillväxt inom bank. Tillväxten följer den plan vi har och lönsamheten fortsätter vara stabil. 2011 tog vi nästan 10 procent av nyförsäljningen till privatpersoner inom både sparande och utlåning. Förtroendet för Länsförsäkringar som bank har stärkts väsentligt det senaste året. De mest nöjda kunderna och utmärkelsen Årets Bank är bra bevis för det.

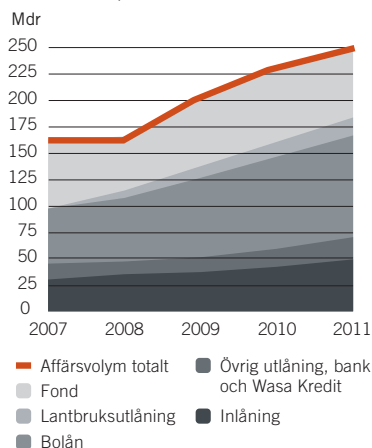
Vi har gått i mål med omstrukturering av livförsäkringsverksamheten och försäljningen av fondlivbolaget till Länsförsäkringar AB. Därmed har vi lagt grunden för den tydliga framtidsatsningen att erbjuda fondförsäkringslösningar till företag och privatpersoner.

- Bankverksamhetens rörelseresultat stärktes till 385 (345) Mkr, vilket förklaras av ett ökat räntenetto om 1 728 (1 363) Mkr. Affärsvolymerna ökade till 251 (232) mdr. Länsförsäkringar fick utmärkelsen Årets Bank 2011.

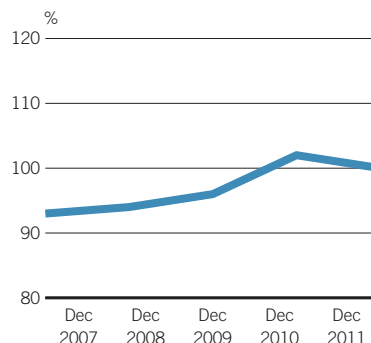
TOTALT KAPITAL

AFFÄRSVOLYM, BANK

TOTALKOSTNADSPROCENT, SAKFÖRSÄKRING

Kort om Länsförsäkringar

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Genom Agria Djurförsäkring erbjuds djur- och grödaförsäkring och genom Länsförsäkringar Fastighetsförmedling helhetslösningar för en trygg bostadsaffär. Utgångspunkten är den lokala närvaron och beslutskraften – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensamma muskler, skapar ett verkligt mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas pengar: Det finns inga externa aktieägare och det är inte Länsförsäkringars pengar som förvaltas, utan kundernas. Detta synsätt präglar hela verksamheten. Länsförsäkringsgruppen har nästan 3,4 miljoner kunder och cirka 5 800 medarbetare.

Samverkan genom Länsförsäkringar AB

Det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB har tre huvudsakliga uppdrag: Att bedriva affärsverksamhet inom sakförsäkring, livförsäkring och bank, att bedriva Länsförsäkringars gemensamma strategiska utvecklingsverksamhet samt att ge service till länsförsäkringsbolagen. Länsförsäkringar AB skapar förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att vara mer effektiva i sina roller på sina lokala marknader och skapa och vidareutveckla kundrelationer.

LÄNSFÖRSÄKRINGSGRUPPEN

	2011	2010	2009	2008	2007
Totalt kapital	33 215	35 038	32 077	36 242	34 499
Avkastning eget kapital, %	-5	8	18	-23	12
Sakförsäkring					
Konsolideringskapital, Mkr	32 754	34 724	31 747	25 916	34 140
Konsolideringsgrad, %	172	190	174	146	198
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring, Mkr	18 751	18 184	17 828	17 406	16 671
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	802	511	1 688	2 453	2 322
Rörelseresultat, Mkr	-2 327	2 581	5 449	-7 511	3 606
Totalkostnadsprocent	100	102	96	93	93

LÄNSFÖRSÄKRINGAR AB, KONCERNEN¹⁾

	2011	2010	2009	2008	2007
Rörelseresultat, Mkr	284	536	693	-3 392	1 270
Konsolideringskapital, Mkr	15 564	10 613	8 709	7 907	11 652
Balansomslutning, Mkr	254 090	173 835	157 076	130 554	116 241
Avkastning på eget kapital, %	2	6 ²⁾	7	-29	10

¹⁾ Exklusive livförsäkringsverksamhet som drivs med vinstutdelningsförbud.

²⁾ Exklusive nyemission.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR BANK, KONCERNEN

	2011	2010	2009	2008	2007
Inlåning från allmänheten, Mkr	49 610	41 590	37 365	35 090	29 735
Utlåning till allmänheten, Mkr	134 011	117 910	99 582	78 564	67 040
Primärkapitalrelation, %	12,1	11,8	12,5	14,6	14,4
Rörelseresultat, Mkr	385	345	258	245	238

LÄNSFÖRSÄKRINGAR SAK FÖRSÄKRINGS AB, KONCERNEN

	2011	2010	2009	2008	2007
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring, Mkr	4 003	3 769	3 524	3 020	2 634
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	159	173	460	256	402
Rörelseresultat, Mkr	88	313	635	-3 108	1 191

LÄNSFÖRSÄKRINGAR LIV, KONCERNEN

	2011	2010	2009	2008	2007
Premieinkomst, Mkr ³⁾	13 048	12 893	11 879	10 719	10 794
Resultat, Mkr	-13 063	3 716	18 106	-30 126	11 361
Konsolidering, %	109	107	107	105	114
Solvens, %	111	141	137	114	152

³⁾ Enligt Försäkringsförbundets definition, mätt i rullande tolv månaderstal.

KREDITBETYG

Bolag	Institut	Långfristig rating	Kortfristig rating
Länsförsäkringar Bank	Standard & Poor's	A/Stable	A-1(K-1)
Länsförsäkringar Bank	Moody's	A2/Negative	P-1
Länsförsäkringar Hypotek ³⁾	Standard & Poor's	AAA/Stable	A-1+
Länsförsäkringar Hypotek ³⁾	Moody's	Aaa/Stable	

³⁾ Avser bolagets säkerställda obligationer.

⁴⁾ Pi innebär att ratingen, som saknar prognos, baseras på publik information som till exempel årsredovisningar.

Bolag	Institut	Långfristig rating	Kortfristig rating
Länsförsäkringar AB	Standard & Poor's	A-/Stable	
Länsförsäkringar AB	Moody's	A3/Negative	
Länsförsäkringar Sak	Standard & Poor's	A/Stable	
Länsförsäkringar Sak	Moody's	A2/Negative	
Agria Djurförsäkring	Standard & Poor's	A-/pi ⁴⁾	

Sakförsäkring¹⁾

- Det försäkringstekniska resultatet uppgick till 802 (511) Mkr. Förbättringen berodde främst på god tillväxt och en lägre skadekostnadsprocent. Naturskador i form av översvämningar och vinterstormar påverkade dock skadeutvecklingen negativt under året. Totalkostnadsprocenten förbättrades till 100 (102).
- Kapitalavkastningen uppgick till -1 389 (3 960) Mkr, vilket innebär en totalavkastning på -2,1 procent. Turbulensen på kapitalmarknaderna är den främsta orsaken till det negativa utfallet.
- Konsolideringen är fortsatt stark med en konsolideringsgrad på 172 (190) procent och ett konsolideringskapital på 32 754 (34 724) Mkr.

Sakförsäkring, länsförsäkringsgruppen

NYCKELTAL, Mkr	2011	2010
Premieintäkt	18 751	18 184
Försäkringstekniskt resultat	802	511
Rörelseresultat	-2 327	2 581
Kapitalavkastning	-1 389	3 960
Konsolideringskapital	32 754	34 724
Konsolideringsgrad, %	172	190
Skadeprocent	79	80
Driftskostnadsprocent	21	22
Totalkostnadsprocent	100	102

Marknad

Länsförsäkringar är klart marknadsledande på den växande sakförsäkringsmarknaden, med en marknadsandel på 28,9 (28,7) procent mätt i inbetalda premier. Både premieintäkt och antal försäkringar har ökat under året. Länsförsäkringar behåller en mycket stark position inom företag med en marknadsandel på 35,5 (35,4) procent. Beståndet för företags- och fastighetsförsäkring har ökat under året, både mätt som premier och antal, vilket innebär att Länsförsäkringar behåller sin dominerande ställning på marknaden. Länsförsäkringar kan genom närheten till kunderna möta företagarnas behov och situation, vilket är en av förklaringarna till att posi-

tionen stärkts. Inom privatförsäkring är konkurrensen hård både vad gäller motor- och boendeförsäkringar. Fler och fler bolag jobbar med helkundserbjudanden utifrån boendeförsäkringen.

Länsförsäkringar är fortsatt marknadsledande inom villahem och personbil mätt i antal försäkringar. Inom personbil ökar antalet försäkringar, men marknadsandelen har minskat något till 32,5 (32,8) procent och inom villahem minskar marknadsandelen till 38,9 (39,9) procent.

Även inom djurförsäkring råder hård konkurrens och fler bolag lyfter fram djurförsäkring som en del i ett helkundserbudande. Marknaden fortsätter att växa och Länsförsäkringar behåller genom Agria Djurförsäkring sin marknadsledande position med en marknadsandel på 57,0 procent.

Många företagare är måna om att deras medarbetare inte får långa sjukskrivningsperioder. Sjuk- och olycksfallsförsäkringsmarknaden växer därmed och har under året ökat med 8 procent. Konkurrensen hårdnar då fler och fler företag tar sig in framförallt på sjukvårdsförsäkringsmarknaden, men Länsförsäkringar är fortsatt marknadsledande inom sjukvårdsförsäkring.

Dessutom finns en växande oro bland privatpersoner att de offentliga socialförsäkringarna inte räcker till, vilket gör att fler tecknar privata försäkringar som ger ersättning vid sjukdom, arbetslöshet, olyckor, dödsfall och pension.

Resultat

Det försäkringstekniska resultatet förbättrades och uppgick till 802 (511) Mkr. Förbättringen berodde till övervägande del på god tillväxt och en lägre skadekostnadsprocent. Skadekostnaderna ligger dock fortsatt på en hög nivå till följd av en ökande andel natur- och väderrelaterade skador under året. Totalkostnadsprocenten förbättrades i jämförelse med 2010 och uppgick till 100 (102) procent. Konsolideringen minskade på grund av negativ kapitalavkastning men är fortsatt stark med ett konsolideringskapital på 32 754 (34 724) Mkr och en konsolideringsgrad på 172 (190) procent. Kapitalavkastningen uppgick till -1 389 (3 960) Mkr och rörelseresultatet uppgick till -2 327 (2 581) Mkr.

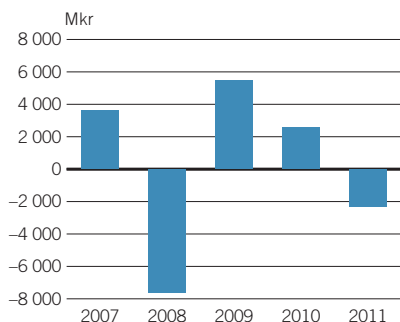
Affärsvolym

Både premieintäkten och antalet försäkringar ökade under året. Premieintäkterna ökade med 3,1 procent och beståndet mätt i premieinkomst ökade också med 3,1 procent. Tillväxten skedde främst inom områdena motor- och boendeförsäkring men tillväxten var god även inom djur- och grödaförsäkring samt inom sjuk- och olycksfallsförsäkring, även om tillväxten i den senare dämpats något.

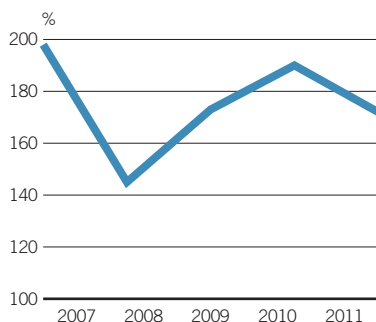
Företagsmarknaden har under en lång period präglats av ökade volymer men en stark prispess. Länsförsäkringar lyckades stärka sin marknadsandel trots det tuffare konjunkturläget där premievolymer påverkas av företagets lägre omsättning. Länsförsäkringar Mäklarservice har varit en viktig kanal i arbetet med att stärka positionen på företagsmarknaden. Kon-

¹⁾ Resultatet inom sakförsäkring är summan av resultaten i de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB-koncernen, exklusive liv- och bankkoncernerna. Värdet och värdeförändringen av länsförsäkringsbolagens innehav av aktier i Länsförsäkringar AB och förlagslån, har eliminerats. Länsförsäkringar är varken i juridisk eller praktisk mening en koncern, utan en samverkan mellan 23 självständiga länsförsäkringsbolag som tillsammans äger Länsförsäkringar AB.

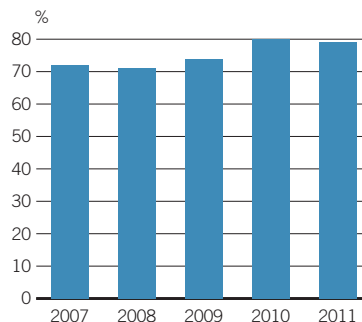
RÖRELSERESULTAT

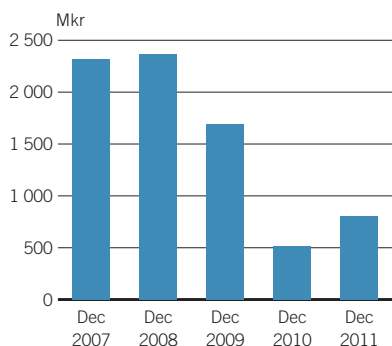
KONSOLIDERINGSGRAD

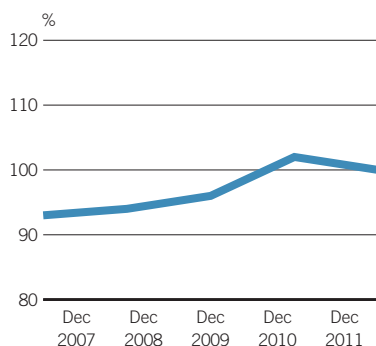
SKADEPROCENT

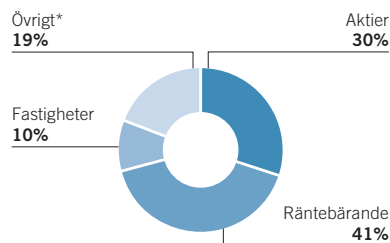
FÖRSÄKRINGSTEKNISKT RESULTAT

TOTALKOSTNADSPROCENT

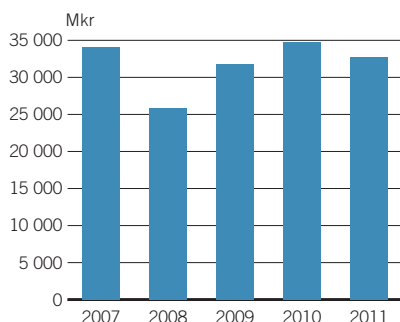
FÖRDELNING PLACERINGSTILLGÅNGAR

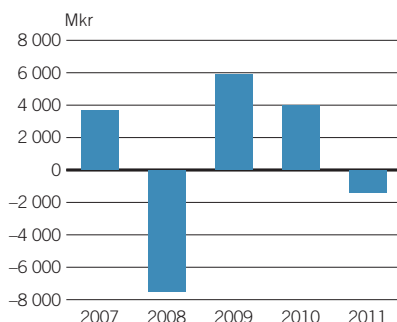
Summan av placeringstillgångarna uppgick per 2011-12-31 till 65,4 mdr.

*Avser huvudsakligen placeringar i Länsförsäkringar AB.

KONSOLIDERINGSKAPITAL

TOTAL KAPITALAVKASTNING

kurrensen inom lantbruk var fortsatt hård, men Länsförsäkringar behöll sin dominerande ställning och ökade både antal försäkringar och premieintäkter.

Skadeutvecklingen

Skadekostnaderna ökade något i förhållande till föregående år och uppgick till 14 762 (14 613) Mkr. Ett ökat bestånd och ökad premieintäkt ledde dock till att skadeprocenten sjönk till 79 (80). Andelen vinterrelaterade skador minskade jämfört med föregående år medan andra naturrelaterade skador har ökat. I de södra och mellersta delarna av Sverige har översvämningar och stormar påverkat skadekostnaderna framförallt inom boende och lantbruk. Även den internationellt mot-

tagna återförsäkringsaffären har varit drabbad av naturrelaterade skador under året. Tack vare ett positivt utfall i Medlemsbolagspoolen, länsförsäkringsbolagens återförsäkring för internt och externt skydd samt för skador över valda självbehåll, dämpas resultateffekten i återförsäkringsaffären och bidrar till att sänka länsförsäkringsgruppens totalkostnadsprocent med 1,5 procentenheter.

För att motverka en ogynnsam skadekostnadsutveckling arbetar Länsförsäkringar målmedvetet med skadeförebyggande verksamhet och en anpassning av produkter och tjänster. Ytterligare ett viktigt led för att stärka konkurrenskraften hos länsförsäkringsgruppen är att konstant arbeta med effektivisering inom

skaderegleringen. Bland annat bedrivs ett systematiskt arbete inom hälsaaffären där ett nytt automatiskt ärendehanteringssystem införts för alla sjukvårdsskador. Även i andra delar av sakförsäkringsaffären har delar av skadeprocessen automatiserats. Skadekostnaderna påverkas också av produkternas utformning. Som ett led i att sänka skadekostnaderna har Länsförsäkringar bland annat infört självrisk i sjukvårdsförsäkringarna vilket lett till minskad skadefrekvens.

Kapitalallokering

Kapitalavkastningen uppgick till -1 389 (3 960) Mkr, vilket innebär en totalavkastning på -2,1 (6,3) procent. Den negativa avkastningen förklaras av turbulensen på de finansiella marknaderna och att länsförsäkringsgruppen haft stor exponering i aktier. Kapitalavkastningen har varierat inom gruppen beroende på respektive bolags olika placeringmix där vissa bolag nått en positiv kapitalavkastning för helåret. Konsolideringskapitalet ligger trots den negativa kapitalavkastningen på 32 754 (34 668) Mkr eller 172 (190) procent.

Styrelserna i länsförsäkringsbolagen och de gemensamt ägda sakförsäkringsbolagen inom Länsförsäkringar AB strävar efter en stark konsolideringsnivå för

att över tid kunna hålla en jämn prissättning. Målet är balans mellan risk och tillgängligt överskottskapital och vården av nyckeltal prioriteras högt. En andel av tillgångarna placerades i räntebärande värdepapper med låg risk för att säkerställa åtagandena inom sakförsäkringsverksamheten. Samtidigt innebär den starka konsolideringen att det, framförallt i länsförsäkringsbolagen, finns ett buffertkapital som möjliggör placeringar i tillgångar med högre förväntad avkastning, exempelvis aktier. Under 2011 sjönk den svenska börsern med 16,7 procent och världsindeks sjönk med 9,0 procent. Räntan på den svenska tioåriga statsobligationsräntan har under året sjunkit med 162 punkter till 1,62 procent. Den optimism som fanns på de finansiella marknaderna i början av året försvann snabbt med de politiska oro-

ligheterna i Nordafrika och Mellanöstern följt av jordbävningen i Japan med efterföljande kärnkraftsolycka. Under sommaren och hösten ökade fokus på eurogruppens skuldyngda länder och deras betalningssvårigheter.

Utlandsverksamhet

Länsförsäkringar bedriver djurförsäkringsverksamhet i Storbritannien, Norge och sedan i januari 2011 i Danmark via Agria International. Tillväxten fortsätter trots hårdare konkurrens och bolaget ökade sin premieinkomst med 8 procent till 595 Mkr. Ett antal åtgärder, däribland avveckling av den externa underwritingen i den brittiska filialen, ledde till en stark resultatutveckling jämfört med 2010 och resulterade i en vinst på 4 Mkr för 2011.

Huvuddelen av sakförsäkringsverksamheten inom länsförsäkringsgruppen tecknas av de 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolagen med lokalt sakförsäkringstillstånd. Den affär som bedrivs av det gemensamt ägda sakförsäkringsbolaget inom Länsförsäkringar AB är hälsaförsäkringar, djurförsäkring, avgiven och mottagen återförsäkring samt transportförsäkring och viss ansvars-, egendoms- och motorförsäkring.

Liv- och pensionsförsäkring

Bakgrund

Under 2011 har oron på de finansiella marknaderna varit stor och räntenedgångarna i Sverige har varit extrema. De långa marknadsröntorna var under slutet av 2011 nere på historiskt låga nivåer. Ränteutvecklingen har drabbat den traditionella livförsäkringsbranschen i och med att de försäkringstekniska skulderna i bolagen diskonteras med marknadsränta. Skulden ökar därför när räntan sjunker.

Utvecklingen på de finansiella marknaderna har föranlett Länsförsäkringar att vidta en rad åtgärder för att begränsa de negativa konsekvenserna utvecklingen medfört. Länsförsäkringar har följt en på förhand fastställd handlingsplan för sådana situationer. Detta har inneburit successiva försäljningar av den likvida delen av bolagets aktieportfölj och en ökning av durationen på tillgångssidan genom köp av långfristiga obligationer och genom derivatkontrakt. Som ett ytterligare led i att minska effekterna av den finansiella oron stoppades nyförsäljningen av försäkringar med traditionell förvaltning den 6 september 2011. Per den sista oktober såldes även dotterbolaget Länsförsäkringar Fondliv till Länsförsäkringar AB.

Både försäljningen av Fondliv och nyteckningsstoppet är delar av Länsförsäkringars långsiktiga strategi för att skapa ett tryggt och långsiktigt bra sparande för kunderna. Det turbulenta läget på finansmarknaden, med historiskt låga räntor, har påskyndat genomförandet. Det som har skett är att de långsiktiga förutsättningarna har förändrats och traditionella garantiprodukter med höga garantiåtaganden helt enkelt inte är anpassade för långa perioder med mycket låga marknadsräntor.

Det systematiska arbetet med styrning, hantering och kontroll av affärsverksamhetens risker har varit av omedelbar betydelse för bolaget och dess kunder. Samtliga åtgärder har gett förväntade och positiva effekter på såväl resultat som nyckeltal. Trots detta är nyckeltalen i Länsförsäkringar Liv fortsatt svaga.

Marknad

På den för Länsförsäkringar viktiga tjänstepensionsmarknaden fortsätter fondförsäkring att attrahera kunderna. Stort utbud av fonder och möjlighet till individuellt anpassade fondportföljer skapar goda förutsättningar till värdetillväxt på pensionskapitalet. Utbudet av fonder och valfriheten gör att många kunder efterfrågar rådgivning under sparandets olika faser. Inte minst visade det sig under det turbulenta 2011, då många kunder oroades av de fallande börserna. Tyvärr har de senaste årens ensidiga fokusering på priset i de stora kollektiva tjänstepensionsupphandlingarna försämrat möjligheterna att leverera rådgivning till de breda kundsegmenten. Att lägsta pris inte är detsamma som bäst avkastning styrktes av en analys som Länsförsäkringar gjort av de fonder som ingår i ITP-planen. I undersökningen framkom att ITP-planens fonder generellt hade sämre avkastning än branschgenomsnittet för motsvarande fonder.

Länsförsäkringars totala marknadsandel för fondförsäkring, mätt i försäljningsvärde, uppgick 2011 till 11,0 (9,1) procent. På den strategiskt viktiga delmarknaden för ej kollektivavtalad tjänstepension uppgick marknadsandelen till 18,7 (23,6) procent.

Framgången på fondförsäkringsmarknaden beror till stor del på Länsförsäkringars målmedvetna satsning på distribution via oberoende försäkringsförmedlare. Att Länsförsäkringar för femte året i rad, av Svenska Försäkringsförmedlars Förening, blev vald till bästa mäklardisk är ett kvitto på att satsningen gett bestående effekter och att Länsförsäkringars fondförsäkringsprodukter håller hög klass. Länsförsäkringar har fortsatt de mest nöjda kunderna inom tjänstepension för företagskunder enligt Svenskt Kvalitetsindex. Länsförsäkringar placerade sig som etta och det var det enda bolaget med en kundnöjdhet över 70.

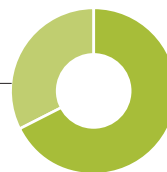
Affärsvolym

Från och med den 6 september tecknas inga nya försäkringar med traditionell förvaltning. Undantag gäller framförallt för avtalspensioner där Länsförsäkringar har ingått avtal med valcentraler. Det är i princip endast inom avtal som det nu nytecknas med traditionell förvaltning. Total försäljning uppgick till 17 567 (20 237) Mkr, vilket var 15 procent lägre än föregående år. Per den sista december uppgick marknadsandelen, mätt som nyförsäljning, på den totala livförsäljningsmarknaden enligt statistik från Försäkringsförbundet till 10,5 (7,5) procent.

Total premieinkomst för traditionell försäkring och fondförsäkring uppgick till 13 048 (12 893) Mkr. Tjänstepensionsplan stod för den största delen av den positiva utvecklingen gentemot föregående år och ökade med 6 procent. Produktområdet tjänstepension svarade för 67 procent av totalt inbetalda premier. Avtalspension stod för 13 procent och Reflex Kapital för 8 procent av totalt inbetalda premier. Av premieinkomsten kom 50 procent från fondförsäkring och 50 procent från traditionell försäkring.

FÖRVALTAT KAPITAL

Fond-
förvaltning
52 mdr

Traditionell
förvaltning
109 mdr

Fondförsäkring

- Fondlivbolaget förvaltar 52 mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna. Det förvaltade kapitalet har under året minskat med 3 procent, vilket beror på att avkastningen under året var negativ till följd av oroligheterna på finansmarknaden.
- Försäljningen uppgick till 9 mdr, vilket gör Länsförsäkringar till landets tredje största fondförsäkringsbolag.
- Resultatet för fondlivbolaget uppgick till 297 (132) Mkr. Solvenskvoten förstärktes till 2,67 (2,04) procent.

Fondlivbolaget

NYCKELTAL, Mkr	2011	2010
Premieinkomst	6 518	6 345
Avgifter från finansiella avtal	397	381
Kapitalavkastning, netto	-6 148	3 784
Resultat efter skatt	297	132
Balansomslutning	54 090	55 995

Fondförsäkring fortsätter att attrahera kunderna. Den totala marknadsandelen för fondförsäkring, mätt i försäljningsvärde, uppgick 2011 till 11,0 (9,1) procent. På den strategiskt viktiga delmarknaden för ej kollektivavtalad tjänstepension uppgick marknadsandelen till 18,7 (23,6) procent. Framgången på fondförsäkringsmarknaden beror till stor del på Länsförsäkringars satsning på distribution via oberoende försäkringsförmedlare. Länsförsäkringar blev för femte året i rad valda till bästa mäklardisk av Svenska Försäkringsförmedlars Förening.

Resultat och lönsamhet

Resultatet i Länsförsäkringar Fondliv uppgick till 297 (132) Mkr. Resultatförbättringen beror till stor del på att förvaltad kapital under stora delar av året varit högre än vid jämförbara tidpunkter föregående år. Ett högre förvaltad kapital har inneburit ökade beståndsersättningar och beståndsprovisioner. Under andra halvåret har förvaltad kapital minskat beroende på fallande börskurser och uppgick per den sista december till 52 (54) mdr. I juni meddelade Högsta Förvaltningsdomstolen att de ändrade Skatterättsnämndens för-

handsbesked och förklarar att bolaget inte ska ta upp inkomster i form av beståndsprovisioner till beskattning enligt inkomstskattelagen.

Fondförvaltning

Länsförsäkringars fondutbud består av 30 fonder med eget varumärke och cirka 40 externa fonder, sammanlagt cirka 70 fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas av noga utvalda externa förvaltare. De externa fonderna ger ytterligare bredd och djup åt utbudet och har valts ut för att de presterar goda resultat jämfört med andra liknande fonder på marknaden. Över tid görs en löpande systematisk uppföljning för att säkerställa att fonderna och förvaltarna fortsätter att prestera bra resultat. De som av något skäl inte lever upp till kraven byts ut. Länsförsäkringar Fondliv beslutade under slutet av 2011 att ta in tre nya fonder med aktiv förvaltning i Länsförsäkringars fondtorg för pensionssparande.

Risker och riskhantering

Länsförsäkringar Fondliv bedriver fondförsäkringsrörelse, vilket innebär att kunden själv väljer placeringsinriktning och risknivå. Kundens sparande placeras i en eller flera fonder som kunden själv har valt och kunden äger därmed själv de risker som placeringsvalet medför. Bolaget ansvarar för övriga risker i verksamheten och styrningen av dessa risker ska bidra till att finansiella produkter kan tillhandahållas med god avkastning och vid en

kontrollerad risknivå.

Länsförsäkringar Fondlivs viktigaste mål är att säkerställa att bolaget erbjuder fonder som levererar en så god avkastning som möjligt. Riskerna i verksamheten ska styras medvetet. Styrning av risktagandet ska vara en integrerad del i verksamhetsstyrningen.

Traditionell livförsäkring

- Per 31 december uppgick solvensgraden till 111 (141) procent och konsolideringen till 109 (107) procent. Den ansträngda finansiella situationen tvingade bolaget att vidta en rad åtgärder, vilka var avgörande för att säkerställa nyckeltalen.
- Återbäringsräntan har successivt sänkts från 7 procent vid årets början till noll procent vid årets slut. Nyteckningen stoppades i september. Försäljningen av fondlivbolaget förbättrade skuldtäckningsgraden och gruppsolvansen med drygt 2 procentenheter.
- Totalavkastningen i tradlivbolaget uppgick till 6,5 (4,1) procent. Avkastningen förbättrades genom en omallokering till en ökad andel räntebärande placeringar med lång duration under året.

Tradliv

NYCKELTAL, Mkr	2011	2010
Premieinkomst, netto	6 178	6 320
Resultat efter skatt	-13 063	3 716
Placeringsstillgångar trad	108 649	104 756
Placeringsstillgångar Nya Världen	12 564	13 065
Solvens, %	111	141
Konsolidering, %	109	107
Avkastning Nya Världen, %	-3,8	8,9
Totalavkastning traditionell livförsäkring, %	6,5	4,1

Resultat och lönsamhet

Resultatet efter skatt inom traditionell livförsäkring uppgick under 2011 till -13 063 (3 716) Mkr. Det negativa resultatet berodde på kraftigt fallande långa räntor. Ränteförändringarna har påverkat resultatet i och med att den försäkringstekniska skulden i traditionell förvaltning diskonteras med marknadsräntan. Under framförallt tredje kvartalet föll de långa marknadsräntorna kraftigt vilket ökade skulden och försämrade resultatet. Kapitalavkastning samt risk- och administrationsresultat bidrog däremot positivt till resultatet. Totalavkastningen uppgick till 6,5 (4,1) procent. Avkastningen påverkades positivt av en hög andel ränteplaceringar med långa löptider. Dessa ränteplaceringar har påverkats positivt av fallande marknadsräntor. Samtidigt har andelen aktier i portföljen varit låg och 2011 års fall på världens börser har således inte påverkat avkastningen i så stor utsträckning. Aktie-

exponering via private equity har trots den övriga marknadsutvecklingen bidragit positivt till totalavkastningen.

Traditionell förvaltning

TOTALAVKASTNING OCH ÅTERBÄRING I TRADITIONELL LIVFÖRSÄKRING

Placeringarna sker normalt i räntebärande värdepapper och aktier samt fastigheter och alternativa investeringar. Per den sista december 2011 var fördelningen i Länsförsäkringar traditionellt förvaltade portfölj 9 procent aktier, 81 procent räntebärande värdepapper, 6 procent fastigheter och 4 procent alternativa investeringar. Avkastningen under 2011 var för de olika tillgångslagen: Aktier -7,6 (8,9) procent, räntebärande värdepapper 11,2 (4,2) procent, fastigheter 5,7 (4,5) procent och alternativa investeringar 0,5 (8,1) procent. Vid utgången av 2011 utgjordes placeringstillgångarna i traditionell förvaltning till största delen av långfristiga räntebärande tillgångar.

Försäkringskapitalet i traditionell förvaltning ska på sikt växa minst i nivå med garanterad ränta. Därutöver kan kunden få återbärning om totalavkastningen är bra över tid. Långsiktigt finns en direkt koppling mellan bra totalavkastning och förmåga att ge kunderna hög återbäringsränta. Sedan Länsförsäkringar startade med traditionell livförsäkringsverksamhet 1985 har den genomsnittliga återbäringsräntan varit 8,6 procent. Under 2011 har den genomsnittliga återbäringsräntan varit 4 procent, den 1 november sänktes återbäringsräntan till noll procent.

Nyckeltal i traditionell livförsäkring

Solvensgraden uppgick till 111 (141) procent. Solvenskvoten uppgick till 2,4 (9,3). Solvensen har under 2011 påverkats negativt av att skulderna till försäkringstagarna ökat kraftigt som en följd av fallande långa marknadsräntor. Solvensgraden är ett mått som visar värdet av bolagets tillgångar jämfört med de garanterade åtagandena till kunderna. Måttet är teoretiskt eftersom det speglar en situation där hela det garanterade kapitalet skulle betalas ut på en dag. Konsolideringsgraden uppgick per den 31 december till 109 (107) procent. Konsolideringsgraden visar på ett livförsäkringsbolags förmåga att lämna återbärning. Måttet beskriver marknadsvärdet på bolagets tillgångar i relation till de garanterade åtagandena och den preliminärt fördelade återbärningen. Skuldtäckningsgraden uppgick för privatpensioner till 107 (122) procent och för tjänstepensioner till 107 (122) procent.

Risker och riskhantering

Det är helt avgörande att kunna säkerställa att bolaget med marginal kan infria sina garanterade åtaganden till kunderna. Mest kritiska är således de risker som kan bidra till att bolaget blir insolvent så att åtagandena mot försäkringstagarna inte kan infrias. Styrningen av risktagandet är en integrerad del i verksamhetsstyrningen och har som mål att en betryggande avvägning nås mellan förutsättningar för avkastning och risknivå.

Bank

- Rörelseresultatet stärktes till 385 (345) Mkr, vilket förklaras av att räntenettot ökade till 1 728 (1 363) Mkr.
- Kreditförlusterna är fortsatt låga och uppgick netto till 48 (42) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,04 (0,03) procent.
- Länsförsäkringar har för sjunde året Sveriges mest nöjda bankkunder och bolånekunder på privatmarknaden enligt Svenskt Kvalitetsindex 2011.
- Länsförsäkringar utsågs till Årets Bank 2011 av Privata Affärer utifrån bedömningen: "Länsförsäkringar är en framgångsrik och offensiv fullsortimentsbank med Sveriges mest nöjda kunder på privatmarknaden."
- Antalet kunder ökade till 889 000 (826 000) och antalet bankkort ökade till 306 000 (266 000). Affärsvolymerna ökade till 251 (232) mdr.

Länsförsäkringar Bank, koncernen

NYCKELTAL, Mkr	2011	2010
Inlåning från allmänheten	49 610	41 590
Utlåning till allmänheten	134 011	117 910
Rörelseresultat	385	345
Räntabilitet på eget kapital, %	4,8	5,0
K/I-tal före kreditförluster	0,71	0,72

Marknad

Oron i världen fortsatte under det fjärde kvartalet och året slutade i negativ ton med tillväxtprognoser som justerades ner och fortsatt oro kring skuldkriser i flera euroländer. Även Sverige påverkades av den ökade oron och Riksbanken sänkte i december styrräntan till följd av försämda konjunkturutsikter i omvärlden och den svenska ekonomins inbromsning. Den svenska sysselsättningsnivån är relativt god. Den svenska bank- och bostadsobligationsmarknaden fungerade väl under kvartalet. Marknadsaktiviteterna på den europeiska covered bond-marknaden var betydligt lägre till följd av den minskade riskaptiten trots historiskt höga bospreddar.

Inlåningen från hushåll ökade med 3 procent enligt statistik från SCB. På den svenska fondmarknaden stod fondförsäkring och premiepension för hushållens nettosparande i fonder, medan direktsparrande uppvisade nettouttag. Aktiviteten

på den svenska bostadsmarknaden har dämpats, vilket haft en marginell påverkan på huspristvecklingen.

Under det fjärde kvartalet gick priserna på villor ned med 2 procent och priserna på bostadsrätter steg med 2 procent enligt Mäklarstatistik. Villapriserna sjönk med 4 procent och bostadsrätterna sjönk med 1 procent under året. Hushålls- och bostadsutlåningen ökade med 1 procent under det fjärde kvartalet enligt statistik från SCB, vilket är en mer normal ökningstakt.

Årets Bank och Sveriges mest nöjda kunder

Länsförsäkringar utsågs i december till Årets Bank 2011 av Privata Affärer. Utmärkelsen erhöles utifrån bedömningen att Länsförsäkringar är en framgångsrik och offensiv fullsortimentsbank med Sveriges mest nöjda kunder på privatmarknaden. Den lokala förankringen i kombination med att kunden är enda uppdragsgivaren har stor betydelse för Länsförsäkringars kundnöjdhet.

Länsförsäkringar har för sjunde året i rad Sveriges mest nöjda bolånekunder på privatmarknaden enligt Svenskt Kvalitetsindex 2011. Mätningen visar att Länsförsäkringar är den bolåneaktör som bäst lever upp till kundernas förväntningar

och anses som mest prisvärd. Även lojalitet och image får högsta betyg, liksom produkt- och servicekvalitet.

Länsförsäkringar har även för sjunde gången på åtta år Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden enligt Svenskt Kvalitetsindex 2011.

Kundutveckling

Antalet kunder med Länsförsäkringar som huvudbank ökade 14 procent eller 32 000 till 255 000 (223 000) och antalet produkter per kund ökade till 4,7 (4,6). Bland de kunder som har banken som huvudbank är 93 (92) procent sedan tidigare även försäkringskunder i Länsförsäkringar. Antalet bankkort ökade med 15 procent eller 40 000 till 306 000 (266 000).

Resultat och lönsamhet

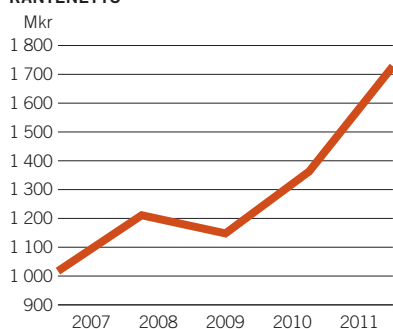
Resultatet före kreditförluster ökade med 12 procent till 434 (387) Mkr och rörelseresultatet med 12 procent till 385 (345) Mkr, vilket förklaras av ett ökat räntenetto. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 4,8 (5,0) procent och förklaras av en ökad kapitalisering under året. För att bättre spegla den faktiska affärsuppgörelsen med länsförsäkringsbolagen har en förändrad princip för redovisning av kreditförluster införts, vilken berör posterna ersättning till länsförsäkringsbolag och kreditförluster. Omräkning har även skett av jämförelsetal.

Intäkter

Totalt ökade rörelseintäkterna med 11 procent till 1 520 (1 368) Mkr, vilket förklaras av ett ökat räntenetto. Stärkta inlåningsmarginaler till följd av högre marknadsräntor, större utlåningsvolym och en ökad förräntning av det egna kapitalet ökade räntenettot med 27 procent till 1 728 (1 363) Mkr. Placeringsmarginalen stärktes till 1,07 (0,93) procent. Avgift till stabilitetsfonden belastade räntenettot med 56 (25) Mkr. Provisionsintäkterna ökade med 3 procent till 948 (919) Mkr till följd av större affärsvolym. Provisionskostnaderna ökade med 27 procent till 1 364 (1 074) Mkr. Provisionskostna-

der består till större delen av ersättning till länsförsäkringsbolag, som huvudsakligen beräknas utifrån räntenettet.

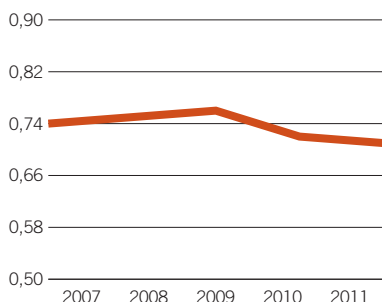
RÄNTENETTO

Kostnader

Rörelsekostnaderna ökade med 11 procent till 1 086 (982) Mkr och förklaras av en fortsatt hög utvecklingstakt i verksamheten med ökade IT- och personalkostnader. K/I-talet före kreditförluster uppgick till 0,71 (0,72) och K/I-talet efter kreditförluster uppgick till 0,75 (0,75).

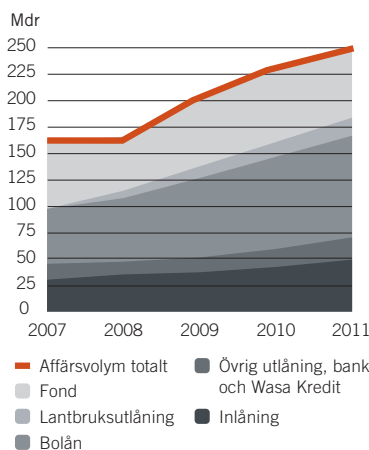
K/I-TAL

Affärsvolymerna

Affärsvolymerna ökade med 8 procent eller 19 mdr till 251 (232) mdr och exklusive fondvolymen var ökningen 15 procent. Utlåning till allmänheten ökade med 14 procent eller 16 mdr till 134 (118) mdr. Bostadsutlåningen i Länsförsäkringar Hypotek ökade med 11 procent eller 9 mdr till 89 (80) mdr. Inlåning från allmänheten ökade med 19 procent eller 8 mdr till 50 (42) mdr. Den förvaltade fondvolymen minskade med 8 procent eller 5 mdr till 67 (72) mdr. Banktjänster för småföretagare är ett erbjudande som har lanserats successivt och har en god tillväxt enligt plan, främst inom inlåning.

AFFÄRSVOLYM

Sparande

Inlåning från allmänheten ökade med 19 procent eller 8 mdr till 50 (42) mdr där alla typer av inlåningskonton ökar. Marknadsandelen stärktes till 3,8 (3,5) procent den 31 december 2011 och andelen av marknadsstillväxten var drygt 7 procent enligt statistik från SCB. Fondvolymen minskade med 8 procent eller 5 mdr till 67 (72) mdr och förklaras främst av negativ värdeutveckling på aktiemarknaden under året. IPS-erbjudandet, individuellt pensionssparande, fortsätter att ha en god utveckling.

Utlåning

Utlåning till allmänheten ökade med 14 procent eller 16 mdr till 134 (118) mdr. Bostadsutlåningen i Länsförsäkringar Hypotek ökade med 11 procent eller 9 mdr till 89 (80) mdr. All utlåning har skett i Sverige och i svenska kronor. Marknadsandelen av hushålls- och bostadsutlåning ökade till 4,6 (4,4) procent den 31 december 2011 enligt statistik från SCB. Låne-

portföljen på 134 (118) mdr har en god geografisk spridning och håller en hög kvalitet. Den består till 81 (81) procent av hushållskrediter. Merparten av den totala portföljen, 72 (74) procent, är bostadsutlåning med säkerhet i villor till 80 (81) procent och i bostadsrätter till 20 (19) procent. Bottenlån för lantbruksfastigheter ökade med 27 procent till 13,7 (10,8) mdr och totalt ökade lantbruksutlåningen med 21 procent till 16,7 (13,8) mdr. Av lantbruksutlåningen är 82 (78) procent bottenlån till främst familjeägda lantbruk och det genomsnittliga lantbruksengagemanget uppgår till 1,6 (1,5) Mkr.

LÅNEPORTFÖLJ, UTLÅNINGSSEGMENT

%	2011-12-31	2010-12-31
Bolån	72	74
Lantbruk	12	12
Blancolån	4	4
Leasing	4	4
Avbetalning	4	3
Flerbostadsfastighet	2	2
Övrigt	2	1
Totalt	100	100

Upplåning

Emitterade värdepapper ökade med 13 procent eller 12 mdr till 101 (89) mdr, varav säkerställda obligationer ökade till 86 (80) mdr. Bankkoncernens långfristiga finansiering på kapitalmarknaden sker huvudsakligen genom Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer. Upplåningen fungerade mycket väl under året. Emitterade säkerställda obligationer uppgick till nominellt 26,8 (44,0) mdr och återköp om nominellt 12,3 (8,0) mdr. Förfallna säkerställda obligationer uppgick till nominellt 7,9 (10,5) mdr. Finansiering sker även genom Länsförsäkringar Banks

Upplåningsprogram

Program	Ram, nominell	Emitterat 2011, mdr	Emitterat 2010, mdr	Utestående, 2011-12-31, nom, mdr	Utestående, 2010-12-31, nom, mdr	Återstående löptid, 2011-12-31, år	Återstående löptid, 2010-12-31, år
Länsförsäkringar Hypotek							
Benchmark	Obegränsad	12	26	54	54	2,6	2,8
Medium Term Covered Note	SEK 30 mdr	5	8	10	14	1,2	1,1
Euro Medium Term Covered Note	SEK 4 mdr	10	11	21	11	2,9	4,2
Totalt		27	44	85	79	2,5	2,7
Länsförsäkringar Bank							
Medium Term Note	SEK 20 mdr	7	5	11	5	1,5	1,6
Domestic Commercial Paper	SEK 15 mdr	17	12	5	3	0,4	0,2
Euro Commercial Paper	SEK 1,5 mdr	3	3	0	1	0	0,2
Euro Medium Term Note	EUR 2 mdr	-	-	-	-	-	-
Totalt		27	20	16	9	1,2	1,0
Totalt koncernen		54	64	101	88	2,3	2,5

program. Under året emitterades nominellt 27,2 (15,9) mdr varav nominellt 7,2 (5,2) mdr under MTN-programmet. Bankkoncernen har en väl fördelad förfallostruktur på upplåningen.

Likviditet

Den 31 december 2011 uppgick likviditetsreserven till nominellt 30,5 (21,9) mdr. All likviditet är placerad i svenska värdepapper med mycket hög kreditkvalitet. Likviditetsreserven består till 64 procent av svenska säkerställda obligationer med kreditbetyg AAA/Aaa och till 36 procent av placeringar med svenska staten som motpart. Likviditeten i placeringarna är mycket hög och samtliga ingående värdepapper i likviditetsreserven är belåningsbara hos Riksbanken. Genom att utnyttja likviditetsreserven kan kontrakterade åtaganden i närmare två år mötas utan ny upplåning på kapitalmarknaden.

Rating

Bolag	Institut	Långfristig rating	Kortfristig rating
Länsförsäkringar Bank	Standard & Poor's	A/stable	A-1(K-1)
Länsförsäkringar Bank	Moody's	A2/negative	P-1
Länsförsäkringar Hypotek ¹⁾	Standard & Poor's	AAA/stable	A-1+
Länsförsäkringar Hypotek ¹⁾	Moody's	Aaa/stable	-

¹⁾ Avser bolagets säkerställda obligationer.

Länsförsäkringar Bank har kreditbetyg A/stable från Standard & Poor's och A2/negative från Moody's. Bankens kortfristiga kreditbetyg är A-1 från Standard & Poor's och P-1 från Moody's. Financial Strength Rating är C. Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har oförändrade högsta kreditbetyg, Aaa/stable från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's. Länsförsäkringar Hypotek är en av fyra aktörer på den svenska marknaden för säkerställda obligationer med högsta betyg från båda ratinginstituten.

Kapitaltäckning

Bankkoncernen tillämpar reglerna om intern riskklassificering (IRK). Den avancerade riskklassificeringsmetoden ger störst möjligheter att strategiskt och operativt hantera kreditrisker och den används för alla hushållsexponeringar. Grundläggande IRK-metod används för lanbruksexponeringar. För övriga exponeringar används schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för kreditrisk.

Kapitalbasen stärktes till 6 686 (5 928) Mkr och kapitaltäckningsgraden enligt Basel II uppgick till 14,0 (13,5) procent. Primärkapital, netto, stärktes till 5 747 (5 183) Mkr och primärkapitalrelationen enligt Basel II uppgick till 12,1 (11,8) procent. Målnivån för primärkapitalrelationen är 12 procent under Basel II. Kapitalmålet kan variera med +/- 0,5 procentenheter.

Ränterisk

En höjning av marknadsräntorna med en procentenhet skulle den 31 december 2011 ha medfört en ökning av värdet på räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat, med 33 (52) Mkr.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Koncernen och moderbolaget är exponerade mot ett antal risker, som främst består av kreditrisker och finansiella risker. Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil. Kreditförlusterna är fortsatt låga och verksamhetens refinansiering har fungerat mycket väl under året. En omfattande beskrivning av risker finns i årsredovisningen 2010. Det har inte skett några betydande förändringar i riskfördelningen jämfört med vad som angavs i årsredovisningen.

Moderbolaget

Inlåning, samt viss utlåning sker i moderbolaget. Merparten av utlåningen och upplåningen sker i dotterbolaget Länsför-

säkringar Hypotek. Utlåning till allmänheten ökade med 21 procent eller 5 mdr till 33 (28) mdr. Inlåning från allmänheten ökade med 19 procent eller 8 mdr till 50 (42) mdr. Emitterade värdepapper ökade med 66 procent eller 6 mdr till 16 (10) mdr. Rörelseresultatet uppgick till -16 (-36) Mkr.

Totalt ökade rörelseintäkterna med 14 procent till 541 (474) Mkr och förklaras av ett ökat räntenetto. Större affärsvolym och förbättrade marginaler på inlåningen ökade räntenettet med 44 procent till 726 (505) Mkr. Avgift till stabilitetsfonden belastade räntenettet med 22 (9) Mkr. Provisionsintäkterna ökade med 6 procent till 210 (199) Mkr till följd av större bankkortsvolym. Provisionskostnaderna ökade med 42 procent till 681 (478) Mkr, vilket förklaras av ökad ersättning till länsförsäkringsbolagen till följd av högre affärsvolym och ett högre räntenetto. Rörelsekostnaderna ökade med 18 procent till 558 (473) Mkr till följd av den fortsatta utvecklingstakten i verksamheten. Återvinningarna översteg kreditförlusterna och uppgick netto till 1 (2) Mkr.

Dotterbolagen

Länsförsäkringar Hypotek

Bostadsutlåningen i bankens bolåneinstitut ökade med 11 procent eller 9 mdr till 89 (80) mdr. Bolån upp till 75 procent av marknadsvärdet vid lånetillfället placeras i Länsförsäkringar Hypotek och eventuella resterande delar i moderbolaget. Ett ökat räntenetto gav ett ökat rörelseresultat om 189 (152) Mkr. Återvinningarna översteg kreditförlusterna och uppgick netto till 4 (3) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0 (0) procent. Antalet bolånekunder ökade till 161 000 (149 000).

Mkr	2011-12-31	2010-12-31
Balansomslutning	117 412	105 670
Utlåningsvolym	88 625	79 667
Räntenetto	506	406
Rörelseresultat	189	152

Wasa Kredit

Utlåningsvolymen ökade med 12 procent till 12,0 (10,7) mdr till följd av ökad försäljning inom alla produktområden. Rörelseresultatet ökade med 26 procent till 166 (132) Mkr. Räntenettot ökade med 9 procent till 493 (452) Mkr. Kostnaderna ökade med 2 procent till 377 (369) Mkr och kreditförlusterna, netto, uppgick till 53 (47) Mkr.

Mkr	2011-12-31	2010-12-31
Balansomslutning	12 378	11 089
Utlåningsvolym	11 987	10 711
Räntenetto	493	452
Rörelseresultat	166	132

Länsförsäkringar Fondförvaltning

Länsförsäkringar är Sveriges femte största fondaktör med en marknadsandel om oförändrat 3,9 procent den 31 december 2011 enligt statistik från Fondbolagens förening. Den förvaltade fondvolymen minskade med 8 procent eller 5 mdr till 67 (72) mdr, vilket förklaras av negativ värdeutveckling på aktiemarknaden under året. Förvaltningen sker i 33 (32) investeringsfonder med olika placeringsinriktning. Fonderna erbjuds för direktfundsparande, IPS, fondförsäkring och i PPM-systemet. Löpande utvärderas förvaltarna för att säkerställa att de uppnår avkastningsmålen. Rörelseresultatet uppgick till oförändrat 98 Mkr.

Mkr	2011-12-31	2010-12-31
Balansomslutning	247	263
Förvaltd volym	66 994	72 433
Nettoinflöde	972	27
Provisionsnetto	262	264
Rörelseresultat	98	98

Fastighetsförmedling

Länsförsäkringsbolagen kan genom Länsförsäkringar Fastighetsförmedling erbjuda en helhet för en trygg bostadsaffär; fastighetsförmedling, bank och försäkring samlad på ett ställe. Fastighetsförmedlingen är ett viktigt kundmöte även för försäljning av bolån och försäkring.

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling har 143 bobutiker runt om i landet, varav 13 öppnade under 2011. Den starka tillväxten har fört upp Länsförsäkringar Fastighetsförmedling till positionen som landets tredje största aktör.

Fastighetsförmedlingen är en integrerad del av det lokala länsförsäkringsbolagets helhetserbjudande. Målet är alltid att bidra till mer än bara förmedling och för-

säljning av bostäder.

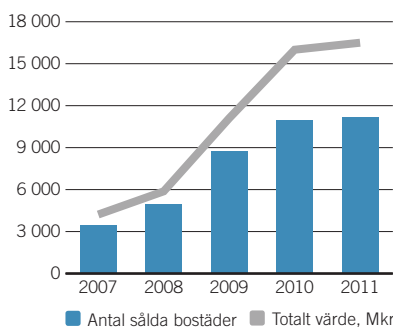
Verksamheten bedrivs i franchiseform där länsförsäkringsbolaget är franchisegivare för den lokala bobutiken. Det här innebär även att Länsförsäkringar Fastighetsförmedling skiljer sig från rikstäckande fastighetsmäklarkedjor genom att alltid vara lokalt förankrat.

Under perioden såldes 4 345 villor, 6 120 bostadsrätter och 754 fritidshus.

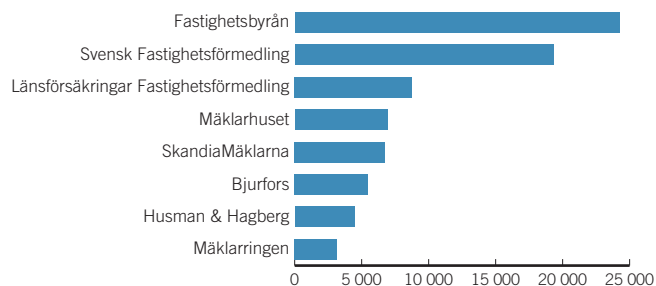
Värdet på försäljningarna uppgick till 16,5 mdr. Marknadsandelen är 8,0 procent.

Försäljningen av villor och fritidshus resulterade under perioden i bottenlån i Länsförsäkringars bolåneinstitut på 1,6 mdr fördelat på 1 058 affärer. Av kunder med Länsförsäkringar som huvudbank har 93 procent även försäkring och/eller pensionssparande hos Länsförsäkringar.

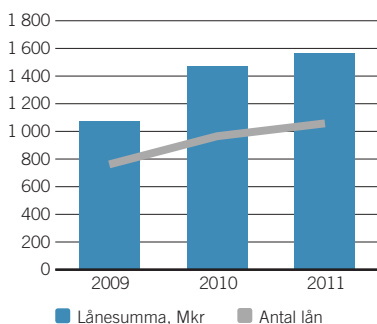
ANTAL SÅLDA VILLOR, FRITIDSHUS OCH BOSTADS RÄTTER

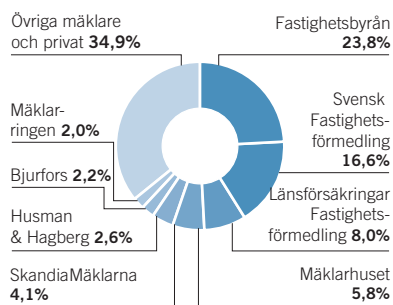
VÄRDET AV FÖRSÄLJNINGAR, VILLOR OCH FRITIDSHUS 2011, Mkr

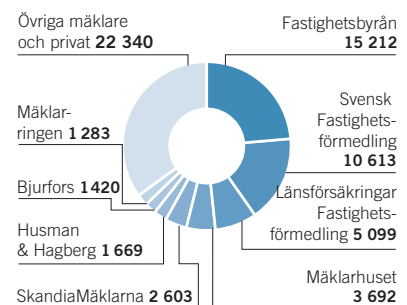
VILLOR OCH FRITIDSHUS, SÅLDA AV LÄNSFÖRSÄKRINGAR FASTIGHETS FÖRMEDELING DÄR LÅN PLACERATS I LÄNSFÖRSÄKRINGAR HYPOTEK, Mkr

MARKNADSANDELAR 2011

ANTAL SÅLDA VILLOR OCH FRITIDSHUS 2011

Resultat- och balansräkningar

SAKFÖRSÄKRING¹⁾

Resultaträkning, Mkr	2011	2010
Premieintäkt, efter avgiven återförsäkring	18 751	18 184
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	802	888
Försäkringsersättningar, efter avgiven återförsäkring	-14 762	-14 613
Driftskostnader	-4 087	-4 054
Övriga tekniska intäkter/kostnader	98	120
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före delägarabbatter	802	529
Återbäring och rabatter	-437	-495
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat efter delägarabbatter	365	34
Total kapitalavkastning	-1 389	3 960
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	-910	-888
Övriga icke-tekniska kostnader	-393	-554
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATT	-2 327	2 552
Balansräkning, Mkr	2011	2010
TILLGÅNGAR		
Aktier och andelar	31 487	22 925
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	23 237	26 188
Övriga placeringstillgångar	6 635	14 155
Summa placeringstillgångar	65 359	63 268
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	6 380	6 346
Fordringar och andra tillgångar	5 601	8 603
Kassa och bank	6 381	4 774
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	771	750
SUMMA TILLGÅNGAR	84 493	83 742
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	26 018	27 293
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	44 815	43 470
Andra avsättningar och skulder	11 413	10 765
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 247	2 214
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	84 493	83 742

¹⁾ Länsförsäkringars resultat inom sakförsäkring är summan av resultaten i de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB-koncernen, exklusive liv- och bankkoncernerna. Mellanhavanden mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB har eliminerats. Värdet och värdeförändringen av länsförsäkringsbolagens innehav av aktier i Länsförsäkringar AB och förlagslån, har eliminerats. Länsförsäkringar är varken i juridisk eller praktisk mening en koncern, utan en samverkan mellan 23 självständiga länsförsäkringsbolag som tillsammans äger Länsförsäkringar AB.

De 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB-koncernen tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder (IFRS).

Länsförsäkringsbolagens positiva resultatteffekt relaterad till bankverksamheten är exkluderad i detta rörelseresultat eftersom hela värdeförändringen på Länsförsäkringar AB-aktien eliminerats i gruppredovisningen.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR AB, KONCERNEN

Resultaträkning, Mkr	2011	2010
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring	4 005	3 769
Räntenetto	1 782	1 436
Kapitalavkastning, netto	-37	322
Övriga rörelseintäkter	3 698	3 328
Summa rörelseintäkter	9 049	8 855
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-2 862	-2 768
Övriga kostnader	-5 903	-5 552
Summa kostnader	-8 765	-8 320
Rörelseresultat	284	536
Skatt	-72	-118
Årets resultat	212	418
Årets omräkningsdifferenser från utländsk verksamhet	-2	-20
Årets omvärdering av rörelsefastigheter	51	95
Årets förändring i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas	167	29
Skatt hänförlig till komponenter avseende övrigt totalresultat	-57	-32
Årets totalresultat	371	489
Balansräkning, Mkr	2011	2010
TILLGÅNGAR		
Goodwill	2 035	338
Andra immateriella tillgångar	3 757	881
Materiella tillgångar	102	111
Rörelsefastigheter	2 448	2 415
Aktier i Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB	408	514
Aktier och andelar i intresseföretag	24	23
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	6 385	6 347
Utlåning	134 011	117 910
Finansiella tillgångar	43 765	38 051
Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren står placeringsrisken inom fondförsäkring	52 165	-
Övriga tillgångar	8 733	7 260
SUMMA TILLGÅNGAR	253 988	173 850
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	13 202	9 831
Efterställda skulder	900	114
Avsättning livförsäkring för vilka försäkringstagaren står placeringsrisken inom fondförsäkring	52 168	-
Försäkringstekniska avsättningar	20 369	19 936
Emitterade värdepapper	100 391	88 595
Inlåning från allmänheten	49 323	41 571
Finansiella skulder	6 713	6 719
Övriga skulder	10 923	7 083
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	253 988	173 850

LÄNSFÖRSÄKRINGAR BANK, KONCERNEN

Resultaträkning, Mkr	2011	2010
Räntenetto	1 728	1 363
Provisionsnetto	-416	-173
Nettoresultat av finansiella poster	10	10
Övriga rörelseintäkter	198	169
Summa rörelseintäkter	1 520	1 368
Personalkostnader	-351	-311
Allmänna administrationskostnader	-652	-589
Övriga rörelsekostnader	-83	-82
Summa rörelsekostnader	-1 086	-982
Resultat före kreditförluster	434	387
Kreditförluster, netto	-48	-42
SUMMA RÖRELSERESULTAT	385	345
Skatt	-88	-100
ÅRETS RESULTAT	298	245

Balansräkning, Mkr	2011	2010
TILLGÅNGAR		
Belåningsbara statskskuldväxlar	8 342	4 170
Utlåning till kreditinstitut	1 706	1 530
Utlåning till allmänheten	134 011	117 910
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20 628	21 203
Immateriella tillgångar	439	373
Materiella tillgångar	10	13
Övriga tillgångsposter	4 920	3 335
SUMMA TILLGÅNGAR	170 056	148 534

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Skulder till kreditinstitut	2 192	5 212
In- och upplåning från allmänheten	49 610	41 590
Emitterade värdepapper	101 280	89 248
Efterställda skulder	1 490	1 250
Övriga skuldposter	9 152	5 705
Eget kapital	6 332	5 529
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	170 056	148 534

LÄNSFÖRSÄKRINGAR LIV, KONCERNEN

Resultaträkning, Mkr	2011	2010
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	6 178	6 320
Avgifter från finansiella avtal	336	380
Kapitalavkastning netto	4 530	7 654
Försäkringsersättningar	-5 432	-4 354
Övriga tekniska intäkter och kostnader	322	353
Förändring i försäkringstekniska avsättningar	-16 698	-4 333
Driftskostnader	-1 462	-1 350
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-12 226	4 670
Icke-tekniska kostnader	-731	-750
Resultat före skatt	-12 957	3 920
Skatt	-106	-204
ÅRETS RESULTAT	-13 063	3 716

Balansräkning, Mkr	2011	2010
TILLGÅNGAR		
Immateriella tillgångar	12	1 186
Placeringstillgångar	117 758	105 872
Placeringstillgångar för vilka försäkrings- tagaren bär placeringsrisken	164	54 206
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	597	663
Fordringar	1 502	3 008
Andra tillgångar	7 279	7 336
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 691	2 158
SUMMA TILLGÅNGAR	129 003	174 429

EGET KAPITAL,
AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Aktiekapital	8	8
Fonder samt periodens resultat	10 843	29 597
Försäkringstekniska avsättningar	106 913	84 109
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	4 003	54 208
Avsättningar för andra risker och kostnader	178	380
Depåer från återförsäkrare	597	663
Skulder	5 745	4 927
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	716	537
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	129 003	174 429

Kommande rapporter 2012

Kvartal 1:

Delårsrapport för Länsförsäkringar Bank.....**23 april**

Delårsrapport för Länsförsäkringar Hypotek.....**23 april**

Kvartal 2:

Delårsrapport för Länsförsäkringar Bank.....**28 augusti**

Delårsrapport för Länsförsäkringar Hypotek.....**28 augusti**

Delårsöversikt för länsförsäkringsgruppen .....**29 augusti**

Delårsrapport för Länsförsäkringar AB .....**29 augusti**

Kvartal 3:

Delårsrapport för Länsförsäkringar Bank.....**25 oktober**

Delårsrapport för Länsförsäkringar Hypotek.....**25 oktober**

Delårsöversikt för länsförsäkringsgruppen .....**26 oktober**

För ytterligare information, kontakta:

Sten Dunér, vd Länsförsäkringar AB,

08-588 411 15, 073-964 11 15, sten.duner@lansforsakringar.se

Malin Rylander Leijon, CFO Länsförsäkringar AB,

08-588 408 64, 073-964 08 64, malin.rylander-leijon@lansforsakringar.se

Christer Baldhagen, kommunikationsdirektör Länsförsäkringar AB,

08-588 415 01, 070-579 70 66, christer.baldhagen@lansforsakringar.se